

Obědy ve škole a školce zdarma?

Poslanecká a vládní iniciativa

**stanovisko Kulatého stolu ke konzervativně-liberální
sociální a zdravotní politice**

I/2019

Vláda Andreje Babiše se vážně zabývá otázkou zavedení bezplatného stravování dětí v mateřských a základních školách. Proti sobě tak na jednání vlády stál poslanecký návrh poslanců vládní ČSSD a resortní návrh MŠMT. Vláda návrh prosazuje, ovšem na svém jednání se přiklonila k resortnímu návrhu a nechala jej dále MŠMT dále rozpracovat.

Po diskusi Kulatého stolu ke konzervativně – liberální sociální a zdravotní politice na dané téma vyplynuly následující teze a závěry:

Navrhované opatření ve skutečnosti zavádí novou věcnou sociální dávku. Tuto dávku navíc zavádí mimo sociální systém ve školství. Kulatý stůl zásadně nedoporučuje zasazovat nástroje sociální politiky do gesce jiných resortů, v tomto případě školství.

Předkládané argumenty pro zavedení bezplatných obědů v zásadě nepopisují problém, kterým chce Vláda zavedením bezplatného stravování odůvodnit, tedy údajný významný výskyt dětí, které trpí hlady z důvodu nedostatku finančních prostředků v jejich rodinách. Zásadní otázkou tak je, proč nejsou navrhovateli zmiňované „hladové děti“ zajištěny prostřednictvím existujícího systému podpor rodin a dětí, případně proč není tento systém modifikován s cílem zajistit výše zmiňované děti. Lapidárně řečeno, proč nestačí posílit některou ze stávajících dávek? Není návrh ve skutečnosti přiznáním vlády k neschopnosti řídit stávající sociální systém?

Navrhované opatření neřeší specifické stravovací návyky jednotlivých dětí (zdravá výživa, vegetariánství), ani potřebné dietní stravování pro děti, které trpí nejrůznějšími onemocněními, kdy je dietní stravování nezbytnou součástí léčby.

Nebyla předložena žádná relevantní data, která by popisovala, kolik žáků a jakých škol či předškolních zařízení skutečně hladoví a z jakých důvodů. Je třeba doložit, kolik dětí z těch, kteří ve škole nechodí na oběd, na oběd chodit nemohou, a kolik prostě nechce a stravuje se jinde, například doma, kde vaří jejich maminka či babička. Nebyla představena žádná analýza možností dietní stravy ve školních jídelnách. Nebyla představena žádná analýza možných řešení a jejich variant. Neproběhla žádná diskuse s odborníky jak z oblasti sociální, oblasti péče o děti či z oblasti školství.

Kulatý stůl doporučuje zaměřit se na individuální podporu školáku a předškoláku ohrožených hladem, a především jejich rodin. Odpovědnost za dítě, a tedy i za jeho výživu, nesou především jeho rodiče. Dítě rozhodně nemá mít hlad, nejen době oběda, ale ani v době snídaně, večeře, ve

volných dnech a o prázdninách. Smyslem sociální dávky musí zůstat podpora rodičů, kteří se dostali do situace, kdy nemohou svým dětem koupit jídlo, ne však oběd ve škole pro tyto děti.

Rolí školy není nakrmit žáky ani nabízet obědy dětem, jejichž rodiče jim je mohou zaplatit, nehledě na žáky, kteří se například stravují doma, protože je jejich maminka na mateřské nebo rodičovské dovolené. Úkolem školy jistě zůstává včas odhalit, kdy dítě hladoví a upozornit na tuto situaci sociální pracovníky tak, aby mohli rodině cíleně pomoci, pokud to bude třeba.

Globálním cílem určitě je výchova dětí ke společenské odpovědnosti a přístupu k charitě. MŠMT by se mělo také věnovat rozvoji školních jídelen v souladu s nejnovějšími trendy v oblasti veřejného stravování.

Závěrem bylo konstatováno, že je bohužel naprosto zjevné, že o výživu dětí ve skutečnosti nejde, se jedná pouze o pokus uplatit voliče laciným populistickým gestem. Stát má respektovat právo a povinnost rodiče zajistit péči o své dítě, a to včetně odpovídajícího stravování. Státní pomoc má být pomocí pro ty, kterým nepomohou podpůrné mechanismy v rámci rodin a místního společenství.

MUDr. Milan Cabrnock, MBA
Mgr. Petr Hanuš

Centrum zdravotně-sociálních studií bylo zřízeno v roce 2012 jako interní výzkumné, vzdělávací a poradenské pracoviště vysoké školy CEVRO Institut. Zaměřuje se na výuku, grantovou a projektovou činnost i komerčně laděné aktivity ve zdravotní a sociální oblasti. Nedílnou činností centra je pořádání seminářů a kulatých stolů s klíčovými osobnostmi ve zdravotnictví a sociálních službách a vydávání vlastního bulletinu.

Centrum zdravotně-sociálních studií vysoké školy CEVRO institut,, připravilo projekt kulatého stolu, věnovaného konzervativně-liberální zdravotní a sociální politice. Cílem projektu je vytvořit půdu, kde si budou vyměňovat názory a nacházet shody politici i odborníci zajímající se o konzervativně-liberální zdravotní a sociální politiku. Chceme tak podpořit politickou reprezentaci při konkrétním rozhodování i v přípravě na dobu, kdy bude mít nejen příležitost, ale i odpovědnost společně principy konzervativně-liberální politiky prosazovat ve společnosti i v legislativě a vládě.

Kulatý stůl je otevřená skupina, která se schází obvykle jednou měsíčně. Setkání jsou moderována tak, aby se zaměřovala na konkrétní, většinou aktuální nebo prioritní, témata.